

23/9/24

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Directie Curatieve Zorg
Team A

Ontworpen door

Aan

Minister van VWS

Deadline: 25-09-2024

nota

(ter beslissing) het bericht 'Fins onderzoek: Spijt bij
geslachtsverandering neemt toe'

Datum Document

-

Kenmerk

3966034-1070889-CZ

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

De SGP heeft vragen gesteld over het bericht "Fins onderzoek: Spijt bij
geslachtsverandering neemt toe".

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de antwoorden op de Kamervragen en
deze aan de Kamer te sturen.

3. Kernpunten

Over het bericht 'Fins onderzoek: Spijt bij geslachtsverandering neemt toe':

- De Finse onderzoeksgroep volgde 1.359 patiënten die tussen 1996 en 2019 begonnen met het innemen van hormonen van het andere geslacht. Uit het onderzoek blijkt dat 7,9 procent van hen deze behandeling weer stopte. Gedurende deze periode blijkt het risico op spijt te zijn toegenomen. Niet alleen beginnen steeds meer mensen aan een transitie, maar ook krijgen steeds meer mensen daar later spijt van. In de periode 2013 tot 2019 beëindigden bijna drie keer zo veel mensen de hormoonbehandeling als in de periode 1996 tot 2005. Daarnaast blijkt ook het aantal patiënten dat binnen twee jaar met de hormonen stopt, gestegen te zijn: van 1,3 procent in de vroege periode naar 2,9 procent in de recentere jaren.
- Volgens prof. dr. Riittakerttu Kaltiala, de psychiater die het onderzoek leidde, maken de uitkomsten duidelijk dat detransitie, "een reëel en mogelijk onderschat fenomeen" is. De Finse psychiater benadrukt dat het belangrijk is om te onderzoeken waarom patiënten stoppen met hormoonbehandelingen.

In uw beantwoording geeft u het volgende aan:

- U geeft een nadere duiding bij de begrippen spijt en detransitie en de onderzoeken die er ook in Nederland naar dit onderwerp uitgevoerd worden.
- U benoemt een internationale conferentie waar ook de Finse onderzoekster prof. dr. Riittakerttu Kaltiala gesproken heeft. Tijdens die bijeenkomst is de Finse onderzoekster in staat gesteld haar bevindingen te delen met zorgverleners en onderzoekers uit Nederland en heeft er discussie plaatsgevonden. Ambtenaren van het ministerie van VWS waren ook aanwezig.
- Tot slot benoemt u dat de IGJ heeft laten weten dat er geen meldingen zijn geweest en dat zij geen aanleiding ziet om nader onderzoek in te stellen.

4. Toelichting

a. *Draagvlak politiek*

Het is belangrijk dat arts en patiënt samen beslissen, op basis van zorgvuldige afwegingen. Als minister gaat u niet over de manier waarop zorgverleners zorg verlenen, voor zover het medisch-inhoudelijke overwegingen betreft. Het is aan het zorgveld zelf om gezamenlijk, in professionele standaarden en richtlijnen, invulling te geven aan de kwaliteit van transgenderzorg.

- Eerdere vragen zijn er gesteld door de leden Van der Plas (BBB) en Van Dijk (SGP)¹ over patiënten die het Amsterdam UMC aansprakelijk stellen voor schade na gezichtsoperaties.
- Daarnaast ligt er op dit moment een schriftelijk overleg ter beantwoording naar aanleiding van de kabinetsreactie op het Final Report van de CASS Independent Review en de betekenis hiervan voor genderzorg voor minderjarigen in Nederland en de uitvoering van aangenomen moties (Kamerstuk 31016-372). We verwachten de beantwoording van deze vragen binnenkort aan u voor te kunnen leggen.
- Naar aanleiding van de motie Van Dijk (SGP) (TK 36410 nr. 89) en de motie Hertzberger (NSC) (TK 31016 nr. 370) is de Gezondheidsraad gevraagd advies uit te brengen.

⊕ **VERSCHILLENDE
AANGENOMEN
MOTIES.
KAMER IS DE BAAS.**

b. *Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie*

In Nederland worden transgender kinderen en jongeren na een uitgebreid diagnostisch traject en in samenspraak met de ouders, sociaal, psychologisch en medisch ondersteund. Er klinkt steeds meer kritiek op het gebruik van puberteitsremmers en hormonen. De Gezondheidsraad is op 13 mei 2024² gevraagd advies uit te brengen.

c. *Financiële en personele gevolgen*

N.v.t.

d. *Juridische aspecten haalbaarheid*

N.v.t.

¹ 2024Z02893

² 20240513_Adviesaanvraag-GR-transgenderzorg_VWS_20240521_Geredigeerd (3).pdf

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Er is contact geweest met de IGJ, verder is reactie gevraagd aan het Amsterdam UMC.

Directie Curatieve Zorg
Team A

Kenmerk
3966034-1070889-CZ

f. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

g. Toezeggingen

N.v.t.

h. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

